

Leonora Christina har netop beskrevet sin ankomst til København efter bortførelsen fra England, og hvordan hun allerede på skibet i Københavns havn blev forhørt og måtte aflevere forskellige breve, som hun havde på sig. Hun fortæller også, hvordan hun i smug bed ædelstenen af en guldring, smed ringen i vandet og gemte stenen under tungen – sandsynligvis for at have noget at handle eller bestikke med.

Det følgende uddrag fra Jammers Minde beskriver, hvordan Leonora Christina blev indsat i Blåtårn, blev udspurgt, frataget diverse ejendele og sit tøj samt blev kropsvisiteret – endog ”på et hemmelig Sted”, som hun udtrykker sig...

Endeligen, efter lang Tøntelen, lukte Slotsfogden Taarndøren op, og blev jeg af fornævnte Capitain Ahlefeldt udi Taarnet indledet. Min Pige, som sig tilbød at følge, blev af Generalmajor von Anfeldt tilraabt, at hun skulde blive tilbage.

Slotsfogden gik op ad Trappen og viste Ahlefeldt Veien ind udi et Misdæderfængsel, som er given det Navn af den Mørke Kirke. Der qvitterede Ahlefeldt mig med en Suk og liden Reverentz. Jeg kan hannem det med Skiel eftersige, at hans Ansigt en Medlidenhed udviste, og at han nødig den Befaling efterkom. Klokken slog halvgaaen fem, der Jokum mit Fængsels Dør lukte.

Jeg fandt for mig et lidet, lavt Bord, hvorpaa stod en Messing Lysestage med et brændende Lys, en høj Stol, to smaae Stole, en Fyrreseng foruden Stolper, opredt med gamle, haarde Sengeklæder, en Natstol og Sengepotte. Paa alle Sider, hvor jeg mig vendte, mødte mig Stank. Var ei Under; thi trende Bønder, som der havde været fængslet, vare samme Dag udtagne og anden Steds hensatte, hvilke deres Behov langs ad og ved Væggene gjort havde. Lidet efter, at Døren var lukket, blev den igien aabnet, og kom ind til mig Greve Christian Rantzau, Premier Ministre, Peter Reedtz, Cantzeler, Christoffer von Gabel, da Rentemester, og Erik Krag, da Secreterer, hvilke mig alle med Civilité Haanden gav.

Cantzeler holdt Ordet og sagde: „Hans Kongelig Majestæt, min Allernaadigste Herre og Arvekonning, lader Eder, Madame, sige, at Hans Majestæt haver høie Aarsager til det, han gjør imod Eder, som I skal faae at vide.“

Jeg svarte: „Det er for mig at beklage, at der skulde findes Aarsager; vil dog formode, at de ikke ere saaledes, at Hans Kongelig Majestæts Unaade længe skal vare, naar jeg maa faae Aarsagen at vide og mig forsvare.“

Grev Rantzau sagde: „I skal nok faae Lov at forsvare Eder;“ hviskede noget til Cantzeler, hvorpaa Cantzeler nogle Spørgsmaal gjorde, først: Om jeg havde nu sidste Reise været med min Mand i Frankerige?

Jeg svarte: Ja! dertil.

For det andet: Hvad min Mand der gjorde?

Dertil svarte jeg, at han formedelst hans Svagheds Skyld Medici konsulterte, om det hannem var tienlig de varme Bad der i Landene at bruge, hvilket ingen hannem vilde raade; hannem afraadte og en Medicus

i Holland ved Navn Borri, der han hannem om hans Betænkende adspurgte.

For det tredie: Hvad mit Ærende var nu sidst i Engeland?

Til dette svarte jeg, mit Ærende at have været en Sum Pendinge at indfordre, hvilken os Kongen af Engeland skyldig var, og vi hannem udi hans Nød forstrakt havde.

For det fjerde: Hvem der var med mig i Engeland?

Jeg navngav dennem, som med mig i Engeland vare, nemlig en Herremand ved Navn Cassetta, min Pige, som med mig hidkom, en Lacquei, som blev i Engeland, ved Navn Frantz, og Herremandens Tiener.

For det femte: Hvem der besøgte min Mand til Brygge?

Jeg kunde ikke egentlig sige, eftersom min Hærrer tog imod Besøgelser udi et Kammers à part, hvor jeg ikke kom.

Grev Rantzau sagde: „I veed vel, hvem der mest kom til hannem?“

Jeg svarte, at af dennem, jeg kiendte, kom mest til hannem tvende Brødre af de Arander, fornævnte Cassetta og en Herremand, som hedder Ognati.

For det siette spurgte Cantzeler: Hvem jeg her i Landet havde med corresponderet?

Hvortil jeg svarte at have skreven Hr. Hendrik Bielke til, Oluf Brockenhuus, Fru Else Parsberg og Fru Marie Ulfeldt; jeg mindtes ei flere.

Grev Rantzau spurgte: Om jeg havde flere Breve end de, jeg fra mig leveret havde?

Hvortil jeg svarte: Neil ingen flere at have.

Han spurgte videre: Om jeg havde haft flere Juveler med mig, end som de havde seet?

i Holland ved Navn Borri, der han hannem om hans Betænkende adspurgte.

For det tredje: Hvad mit Ærende var nu sidst i Engeland?

Til dette svarte jeg, mit Ærende at have været en Sum Pendinge at indfordre, hvilken os Kongen af Engeland skyldig var, og vi hannem udi hans Nød forstrakt havde.

For det fjerde: Hvem der var med mig i Engeland?

Jeg navngav dennem, som med mig i Engeland vare, nemlig en Herremand ved Navn Cassetta, min Pige, som med mig hidkom, en Lacquei, som blev i Engeland, ved Navn Frantz, og Herremandens Tiener.

For det femte: Hvem der besøgte min Mand til Brygge?

Jeg kunde ikke egentlig sige, eftersom min Herre tog imod Besøgelser udi et Kammers à part, hvor jeg ikke kom.

Grev Rantzau sagde: „I veed vel, hvem der mest kom til hannem?“

Jeg svarte, at af dennem, jeg kiendte, kom mest til hannem tvende Brødre af de Arander, fornævnte Cassetta og en Herremand, som hedder Ognati.

For det siette spurgte Cantzeler: Hvem jeg her i Landet havde med corresponderet?

Hvortil jeg svarte at have skreven Hr. Hendrik Bielke til, Oluf Brockenhuus, Fru Else Parsberg og Fru Marie Ulfeldt; jeg mindtes ei flere.

Grev Rantzau spurgte: Om jeg havde flere Breve end de, jeg fra mig leveret havde?

Hvortil jeg svarte: Neil ingen flere at have.

Han spurgte videre: Om jeg havde haft flere Juveler med mig, end som de havde seet?

Jeg svarte at have haft to Rader smaae, trinde Perler om min Hat og en Ring med en Demant udi, hvilket jeg en Lieutenant i Dovers ved Navn Braten – som mig siden forraadte – given havde.

Grev Rantzau spurgte: Hvor meget de Perler vel kunde være værd?

Det kunde jeg ikke egentlig sige.

Han meente, at ungefær vidste jeg det vel.

Jeg sagde, 200 Rigsdaler eller lidt mere vare de vel værd.

Derpaa taug de alle noget stille. Jeg besværede mig over det haarde Fængsel, at jeg saa ilde skulde medhandles.

Grev Rantzau svarte: „Ja, Madame, Hans Kongelig Majestæt haver høi Aarsage dertil; vil I bekiende Sandhed og det i Tide, saa er der maaskee Naade at forvente. Havde Marechal de Biron Sagen bekiendt, der hannem paa Kongens Vegne blev adspurgt og Kongelig Naade blev tilbuden, saafremt han sin Sandhed vilde sige, da havde det ikke gaaet hannem saa, som det gik. Jeg haver ladet mig sige for Sandhed, at Kongen af Frankerige vilde have given hannem sin Forseelse efter, dersom han den i Tide havde bekiendt; derfor betænker Eder, Madame!“

Jeg svarte: „Hvad mig paa Hans Kongelig Majestæts Vegne om adspørges og mig vitterligt er, det skal jeg udi al Underdanighed gierne sige.“

Derpaa bød Grev Rantzau mig Haanden, og jeg hannem med faa Ord mit Fængsels Haardhed erindrede. Grev Rantzau lovede det Hans Kongelig Majestæt at andrage. Derefter gave de andre Haanden og ginge bort.

Mit Fængsel var lidet tillukt, hvorfor jeg tog den Leilighed og stak hid og did i Huller og iblandt Gruus et

Guld-Slagværk, en Sølv-Pen, som giver Blæk fra sig, og som med Blæk var fyldt, og et af Skildkrøt og Sølv Saxefoder.

Dette var neppeste forrettet, der Døren atter blev igien oplukt, og kom ind til mig Dronningens Hofmesterinde, hendes Kammerqvinde og Proviantskriverens Qvinde, Abel Catharina. Den sidste kiendte jeg. Hun og Dronningens Kammerqvinde havde Klæder at bære, som bestode udi en lang silkestoppet Natkiortel, overdragen med Livfarve Skellert og hvid Skellerts Underdræt, et Lerreds Skiørt, trykt med sort i Kniplings-Mønster omkring, et Par Silkestrømper, et Par Tøfler, en Særk, et Forklæde, en Natmantel og tvende Kamme.

De hilsede mig ikke.

Abel Catharina holdt Ordet og sagde: „Det er Henders Majestæt Dronningens Befaling, at vi skal klæde Eder af Eders Klæder, og at I skal have disse igien.“

Jeg svarte: „I Guds Navn!“

Saa løste de af mit Hoved min Valk, udi hvilken jeg Ringe og mange løse Demanter indsyet havde.

Abel Catharina følte overalt i mit Hoved, om intet var stukken i Haaret; sagde til de andre: „Der er intet. Vi haver ikke Kammene behov.“

Abel Catharina begierte Armbaandene og Ringene, som for den anden Gang mig bleve fratagne. Jeg tog dennem af og flyede hender, saa nær som en liden Ring, mig gik paa det yderste Led af min Liden-Finger; kunde været lidt meer end som een Rigsdaler værd; den bad jeg om at maatte beholde.

(„Neil“) – svarte Hofmesterinden –, („I maa intet beholde.“)

Abel Catharina sagde: „Det er os saa høit forbuden at lade Eder det allerringeste; jeg haver maattet svær-

ge Dronningen paa min Siæl og Salighed, at jeg skulde flittig søge og ikke lade Eder det allerringeste; men derfor skal I ikke miste det; det skal altsammen forsegles og Eder til Bedste forvares; det haver, som Gud! Dronningen sagt.“

„Vel, vel, i Guds Navn!“ svarte jeg.

Hun drog mig alle mine Klæder af. Udi mit Underkiørt havde jeg giemt Ducater under de brede Guld-Kniplinger; udi min Silke-Camisolle et lidet Demant Smykke; udi Foden af mine Strømper Jacobusser og Saphirer i mine Skoe.

Der huj ville drage mig Særken af, bad jeg den at beholde. Neil svor hun ved sin Siæl, ei at turde.

Saa blottede de mig ganske, og gav Hofmesterinden Abel Catharina et Nik, hvilket hun ikke strax forstod, hvorfor Hofmesterinden sagde: („I husker vel, hvad Eder er befalet!“)

Derpaa søgte Abel Catharina med sin Haand paa et hemmelig Sted og sagde til Hofmesterinden: („Neil Ved Gud! Der er intet.“)

Jeg sagde: „I handler uchristeligen og utilbørligen med mig.“

Abel Catharina svarte: „Vi ere ikkun Tienerinder; vi faaer at giøre, hvad os er befalet; vi skal lede efter Breve og ikke efter andet. Alt det andet skal I faae igien; det skal vel forvares.“

Der de mig saaledes spoleret og i de Klæder, de mig bragte, igien iklædt havde, kom Hofmesterindens Dreng ind og ledte overalt med Abel Catharina, fandt og alt, hvis jeg skiult havde.

Gud forblindede dennem alligevel, saa de ikke bleve mine Demant Ørenringe vaer og nogle Ducater, jeg udi Læder indsyet havde om mit ene Knæ; en Demant

paa en 200 Rigsdaler reddede jeg og; den havde jeg paa Skibet bidt ud af Guldets, og kastede jeg Guldets i Stranden; Stenen havde jeg da i Munden.

Hofmesterinden var meget haard. De kunde ikke lede hender vel nok. Hun loe mig ud nogle Gange og kunde ei heller lide, jeg sad; spurgte, om jeg ikke kunde staae, om mig skadede noget.

Jeg svarte: „Mig skader altfor meget; men ellers kan jeg vel staae, naar fornøden giøres“ – det var ei Under, at Hofmesterinden kunde vel Plyndrings Ordre exequere; hun havde længe fulgt henders Salig Mand, Oberste Schaffshausen, udi Krigen –.

Der de nu alle Steder med Flid oversøgt havde, toge de alle mine Klæder, foruden en Taftes Kappe til Hovedet, med sig og ginge bort.